

KOLOZSVÁRI KÖZLÖNY.

SZERKESZTOI SZÁLLÁS:

Ó-vár. Vizi-utca. 231. szám, első emeletben

Megjelen a lap hetenkint négyszer n. m. Vasárnap, Kedden, Csütörtökön és Szombaton.
Ara önégyedre 3 ft o. é. Hirdetési ár: négyhasábos sorát elsőször 7 kr, másodsor 6 kr., harmad-
szor 5 kr. o. é. s minden hirdetés után 30 kr bérletdíj. Előzetes s hirdetés a kiadó-hivatalnál kezelik.

KIADÓ-HIVATAL:

Középutca, STEIN J. könyvkereskedése.

Kolozsvár. január 17-kén 1861.

(D) Közelebbi egyik számunk „különféle” rovata alatt említettünk az országházán éppen most tett rombolások, s nyakra-főre való építkezésekről. Említettük, hogy a még functióban levő es. kir. törvényszék most csikorgó tél idején is épített ottan, talán csak azért, hogy a bécsi kormánytól egykor ily czélokra utalványozott 2,500 forintot szükségesnek látják minden áron elkölteni, nehogy valami visszamenjen azon pénztárba, a melyet bizony a még vonagló rendszer eléggé kiürített.

Az országháza első emeletének észak-keleti oldalán egy ablakot kivágtattak és ajtóvá alakították át. Ez ablak éppen Kolozsmegye levéltárának ablaka volt, s az ajtót azért csináltatták oda, hogy onnan lépcsőzetet hozva alá, a rabokat ezután itt jártassák le, és ne túlfelül a hol eddig jártak. Egy szóval, úgy látszik azt a 2,500 forintot mulhatlanul el kell költeni, és arra az illetők éppen nem gondolnak, hogy ő felsége újabb határozatai és czéljainál fogva a Kreisgerichte kora lejárandó, s hogy az ország házának a vásárlók határozott rendelkezésénél fogva más czélja van, hogysen az ország hire nélkül rabok tanyájává alakíttassék át.

Azon épület a gubernium szállásául vásároltatt a vármegyék által, a gubernium pedig jogilag vissza van állítva, s ma-holnap szállását elfoglalni köteles leendő, következőleg amaz épületből, ugy a kir. törvényszéknek, mint a raboknak ki kell költözniök, és így minden mostani czélokra tett építkezés s rombolás helytelen.

Vajjon azt a 2,500 forintot nem volna-e jobb megtartani, hogy legalább annyit hátrahagyhasson az érdemes hivatal azon öt, haterer pforintnyi öszszegből, a mennyit az ország házának csak magánosok hasznabérleése alatt álló egyes lakai tíz év alatt hajtottak, míg azon tömérdek sok szobát a kerületi törvényszék annyi idő alatt ingyen használta?

Mi biztosítani merészeliük az illetőket, hogy az országház legkisebb szüksége sincs arra, hogy házának falait a Kreisgerichte czéljai szerint kilyugassák. Ama törvényszékek ephemere élete már legfelebb pár hónapra terjedhet, s kényelmeért nincs miért költeni a kincstárt, és rombolatni a falakat, minket pedig kétségbe ejteni ezáltal is az iránt, hogy viszszaalakulásunk komoly volna.

A törvényszékeknek tudni kell a törvényt, különben nem lehetnek volna szerénytelenség nélkül egy bármely elnyomott és barbár nemzet ítélő bírói; tudniok kell, hogy a kötés szent és felbonthatlan, s azt nemcsak az egyének, nemcsak az államok, nemcsak az uralkodók; de a Kreisgerichte is, sőt ezek éppen ex professo tartoznak megtartani!

Hogy tehát azon épülethezi törvényes jog kit illet, kívánjuk azt a törvényt tudni köteles törvényszékkel is megismertetni.

Azon telek és épület egykor a Jézus-szerzeté volt, mely a hazából kiűzetvén a katolikusok studiorum fundusához csatoltatt.

1822-ben Szepesi Ignác akkorikath. püspök azon ajánlatot tette, hogy az épület az ország praetoralis házaul vásároltassék meg. Az akkori magyar király 1826 február 3-dikán kelt rendeletében megengedte, hogy az erdélyi vármegyék ezen vásárt megtegyék, de az adózó köznép befolyásán kívül. — Ennek következtében a vármegyeyi nemesség rovatal után, saját erszenyéből megvásárolta azt 60,894 rénensforintokkal. Tehát az a nemesség tulajdona, mert nem az ország közadójából, hanem az akkor odament nemesség collatiójából vásároltatt meg; következőleg ez a nemesség magán tulajdona levén, a Schwarzenberg, Back miniszterium, habár az országgal mint meghódítottanak állított országgal kénykedve szerint bánt, javait tetszése szerint kezelte is; de e telket és épületet mint a nemesség s ezáltal a vármegyék és székek tulajdonát nem volt joga, sem ingyen oda adni egy törvényszék tanyájául, sem megengedni, hogy ott az épület czéljaival ellenkező építkezések, a tulajdonos hire nélkül történjenek. Igaz, hogy a vármegyék mint tulajdonosok ezen épületet a kormánysszék használatára szentelték, de midőn a

kormánysszék eltöröltetett, ezen épülethezi jog viszsza szállott a vármegyék nemességére.

És ez annyival inkább, mert az 1829 november 29-kén kelt örökvasári szerződésben, a vármegyék éppen fönttarták jogukat, hogy ez épület csak is az általuk kijelölt czélra fordíttassék, fenn, hogy eről csak ők vagy az őket képviselő országgyűlés rendelkezessék. Igazolja ezt a kötlevel 8-dik pontja, mely így szól:

„Ezen vásárt a Provincia hasznára, az oblatumokat tett jurisdictio azon világos reservával kívánják megtenni, hogy:

a) A megvásárolt épületek és telkek semmi egyéb akár köz akár privát czélra és ususra ne fordíttassanak; csupán arra, hogy azokban a királyi guberniumnak, és ahoz tartozó dicasteriumoknak legyen állandó hivatalos lakása, és az ország nagyobb s kisebb gyűlései egybefolyásának s hivatalos dolgai folytatásának meghatározott helye: egy szóval az ország praetoralis háza.

b) Akár mikor, és akár micsoda okból történne is valaha az, hogy ezen most megvásárolt épületek és telkek újabban eladódva tétessenek, annak visszatérülendő áráról senki más ne disponálhasson, hanem vagy az ország egybegyűlt rendei, vagy ha akkor országgyűlés nem volna, magok az offerens jurisdictioi a proportione concursus határozzák meg, hogy most ezen köljőre össze tett summa olyan esetbe micsoda közezelra fordíttassék.

A contractus ezen pontjaiból tehát világosan látható, hogy azon épület nem börtönnök, hanem egy szabad ország praetoralis házának van szentelve, látható, hogy a mint a gubernium vissza lesz állítva, onnan a kerületi törvényszéknek rögtön ki kell költöznie, minthogy azon épület kizárólag a gubernium használatára van az országtól átadva, látható, hogy végre is annak sorsáról, vagy a felhatalmazott ország, vagy ha ennek gyűlése nincs, az azt megvásárló, és így egyedül tulajdonos megyék intézkedhetnek. S mindezekből látható, hogy az ottan megkezdett építkezés és rombolás czéltalan is, illeték-telen is.

Erdély 1848-ban ország lenni megszűnván, s külön országgyűlése is a magyarországi befolyván, ezen épület feletti rendelkezés visszaesik a megyékre s a közös országgyűlésre; a kettő közül valamelyik rendelkezhetik arról, de az világos, hogy a Kreisgerichte semmi esetre sem, következőleg joguk sincs arra, hogy azon dicsően szerzett épületek falait saját izlésök szerint furassák faragtassák össze-vissza, és nekünk mint a nyilvánosság orgánjainak kötelességünk az ott elkezdett czéltalan építkezés ellen óvakodni, annyival inkább, mert mi a vármegyék vagy a magyar királyság közös országgyűlése által annak idejében, mikor az erdélyi gubernium a visszaállítandó magyar miniszteriumba be fog olvadni, ezen épületek nemzeti és országos czélra fordítását reméljük. Például annak egy részében a nemzeti muzeum könyvtára, más részében egy főtörvényszék eltérne, oda értve, hogy a vármegyék által e telek megvásárlására adott pénzből felülmáródott 6,500 rénesforintokat, s azoknak 1849 óta vett kamatját, valamint az azon idő óta az épületből vett hasznabéri összegét az illető hatóság mint rendelkezése alá nem tartozhatót ezen fundusnak visszaadandja, hogy abból fölépíthessük ezen épületnek farkasutczai szárnyát ugy a mint 1836-ban tervezve volt, s a mint ezen szárny alapjai már a földszinre ki is vannak hozva.

Mi nagy köszönettel vennők, ha az itteni császári ker. törvényszék, a helyett, hogy azt a keserves adónkból utalványozott 2,500 forintot, a nemzet czéljaival éppen nem egyező irányu falrombolásokra ok nélkül elköltené, meghagyná inkább a végre, hogy ez épület szárnya kiépítésére fordíttassék annak idejében, és ezáltal némi kárpótlást marasztana a megyék azon épületének a törvényszék általi oly hosszas ingyen használataért. Különben is az állam éppen nem oly gazdag, hogy megharagudjék azért, ha a Kreisgerichte már csak napokra nyuló életének czéljaira szolgáló költségeket a pénztárban marasztják.

Mi fönnebb idéztük a kötlevelet; a kerületi törvényszék tudhatja a törvényt. Az uralkodó a megyéket visszaadta önmaguknak; a megyék elvileg már léteznek, tényleg is lenni fognak a napokban; tehát azon ház tulajdonosa, hol most a törvényszék furat

faragtat, fölkelt tetszhalottjából, de a kormánysszék is éppen most alakul, tehát feltámad ma-holnap tetszhalottjából azon épület törvényes usufructuariususa is, kiket egyedül illet az, hogy ottan akárminemű építkezési változásokat tegyenek. E szerint a törvényes tulajdonosok utba levén azon épület felé, mely jogai-val s czéljaival ellenkező czélokra van most fordítva, az illedelem és eszély azt hozza magával, hogy ottan hagyassék minden fal, és minden tégladarab in statu quo.

Ezeket kötelességünknek tartottuk a közvélemény jogánál fogva elmondani, s ez alapon óvakodni a megyék tulajdonán elkövethető bárminő rombolások ellen.

300 o. é. ft pályadíj. — Erdélyi róm. kath. püspök Haynald Lajos ömilsge 300 o. é. ftot adott az erdélyi muzeum-egylet rendelkezése alá, a végett, hogy tűzze ki ez összeget pályadíjnak, a ki Erdély történelmét a rómaiak uralma alatt a fennmaradt emlékek tekintetbe vételével legjobban megírja.

A muzeum-egylet igazgató választmánya tehát ezennel megnyitja a pályázást 300 o. é. frtot tűzvé ki ily czímű munkára:

„Erdély történelme a rómaiak uralma alatt, a fennmaradt emlékek tekintetbe vételével.”

A pályázás feltételei következők:

- 1) A kifizött díj minden esetre kiadatik.
- 2) A díjnyertes munka a szerző tulajdona marad.
- 3) Ha a díjazott munka a tudomány jelen igényeinek megfelel, az egylet hajlandó lesz azt egy akkor meghatározandó tiszteletdíjért magáévá tenni és évkönyveiben kiadni, éppen ezért:

- 4) A nem magyar nyelven írt pályamunkák magyar fordításban is beadandók.

- 5) A munka legfőlebb 10 nyomtatott ivre terjedhet. Az idegen kézzel lemasolt és a szerző nevét rejtő jelzés levélkéktől kísért pályamunkák 1862. márczius 20-kaig beküldendők e czim alatt:

„Az erdélyi muzeum-egylet igazgató választmányához Kolozsvárra.”

Az erdélyi muzeum-egylet igazgató választmánya üléséből. Kolozsvárra, január 2-kán, 1861.

Finály Henrik,
egyl. titkár.

Torda, jan. 11-kén.

Conferentia Fehérvárt. *) (I.) Szenteljünk pár cikket azon értekezletnek, melynek minthogy következőkben Erdélyt s közvetőleg Magyarhont illetőleg sokan tüvet, sokan vést látnak: az időszaki sajtóban is kifejezett remények — vagy aggodalmakkal néznek megvárta elé, ohajtott eredményei, vagy félt eredménytelenségétől föltételezven az erdélyi ügyek szerencsés kibontakozásának kezdeményezését.

Ez okon az erre vonatkozó császári parancsban keresik, s pontosan meg is határozzák azon helyeket, melyekben ohajtsaikk kifejezését ha nem is föltalálhatni, de azokból ki-magyarázhatni hiszik.

Mi ama legfelsőbb parancsot az ujra fölélesztett erdélyi udvari cancellaria nmgm elnökéhez, elemezni egy általában nem éreztük magunkat sem följogosítottaknak, sem hajlandóknak: mert ezen eljárás alkotmányunk körvonalain kívül esvén, erre nézve minden commentálás illetéktelen — a nélkül, hogy czélhoz vezetne.

Az okt. 20-diki kibocsátványok óta Magyarország népei nem csak sajátágos, de miként Szabolcsmegye legkittünőbb, legerényesebb fia nyiltan kimondották — „veszélyes” helyzetben vannak. A császári kibocsátványokat nem csak az igaz, — nem csak a szabadság ügyéhez európai magas értelemben vett, s nemzeti történelmünk három százados tanulságai által igazolt hazafi törekvések — de szűk-keblű önzés, a multa megdöbbenéssel, s a jövőre féltelmes aggodalommal tekintő érdekek is saját hasznukra egyaránt kizsákmányolni kívánják. Ebben eddig semmi szokatlan: a szabadabb politikai mozoghatás kifolyása ez.

Ande mikor azt látjuk: hogy az okt. 20-diki kibocsátványokban valami részben megígért alkotmányos nemzeti jogaink restitutioja helyett is törvényeinkben ismeretlen utak kerestetnek föl, melyeknek szírtjein ezredéves nemzeti jogaink ha szét nem is zuzathatnak, de vitakozás tárgyaivá tétetnek — akarunk ellenére Voltaire kérdésének analógiájára: „miben romai birodalombeli — miben szent?” azon kérdést tesszük föl magunknak: miben magyar? miben alkotmányos és törvényeserti?

Ezen kérdés körvonalai közé jönnek azon értekezletek, melyek Magyarország integritását, s megyehatósági és országgyűlési jogainkat biztosító alaptörvényeink quasirevivisiojával megbizvák. S ha szízte egy vagy más helyütt, mint a temesi-bánságban üdvös eredményt mutathat föl az érte-

*) E tárgy körüli nézetünket már elmondottuk m. é. négy-öt füzetünkben, melylyel a fehérvári értekezlet tárgyalunk, nem látszik azonban feleslegesnek e cikkekhez is közreadni, a nézetek és közvélemény több oldalú megvizsgálása végett.

Szerk.

kezleti diversio: de elvnek sehogy sem járja. A „fölvilágosult absolutismus“ maradványa ez, melyben habár a legjobb akaratú kormány által meghívott néhány egyén milliós jogai fölött nem igen határoz; de többet tesz, mint csak irányt ad — habár ez is igen sok — a megyék és országgyűlés egyedül jogszerű, egyedül alkotmányos határozományi jogait anticipálja, és paralyisálja.

Mihez képest oly eljárást, mely törvényeink szellemével s institutióinkban biztosított önkormányzati jogainkkal mérőben ellenkezik: törvényeink által nem elhagytatottak; de törvényeinkkel összeférhetlennek kell tekintetünk.

Es szomorú dolog volna; kétségbe kellene nemzeti ügyünk miatt esnünk: ha a viszonyok szeszélyéhez képest éppen alaptörvényeinket, s éppen értekezletek útján minden évtizedben megváltoztatni, vagy csak azokon csorbat tenni is megengedhető volna. Ha igaz az, hogy vannak alaptörvények; vannak a népek és uralkodók között alapszerződések, melyek sérthetetlenek: ilyenek a mi 48-beli törvényeink, melyeknek lehető hiányait kiegészíteni, melyeket tökéletesíteni a népjogok kifejlésztésének alapján — igen; de retrográd irányban csorbitani, vagy éppen eltörölni még országgyűlésnek sem szabad mind addig, míg maga az összes népakarat által ezen műtételekre föl nem hatalmaztatott. Ezt pedig fölteni el nem korhadt népről nem lehet. Mert igaz az, mit a tekintélyes német történész Schlözer mond: „a világtörténelem nem ismer egyetlen egy mivel népet, mely megdölvén, szabadakaratú önkényes uralom alá adta volna magát; a kormányzás ezen neme mindenütt durva erőszak vagy esél által (durch plumpe Vergewaltigung od. Ueberlistung) állt elő. A nemzetnek 48-beli törvényeiről lemondása egyértelmű az absolutismus visszaállításával.

De talán mondjátok? a viszonyok rendkívüliségeiben találják föl ezen értekezleti diversiók igazolását. Határozatlan nemmel felelünk.

Minél rendkívülisebbek a viszonyok — annál nagyobb érdekek fölött kell a tanácskozmányoknak folyniok; annál határozottabb jellemmel bírniok. Mi még azon politikai tant sem ismerhetjük el, miszerint: ha az ember a legjobbat cselekszi, mi a rendkívüli körülmények között lehetséges — nemcsak szélszerűleg cselekszik; de jogszerűleg is. Különböző ezen szélsőpénig alatt a 11 év alatti absolut kormány is szépen takaródhatnak — a minthogy tette is, mondván: hogy a „romboló elemek ellenében kénytelen volt — mint művét nevezni szeretne — a centralisatio szigorú rendszerét használatba venni.“ (Vége következik.)

A „Kronstädter Ztg.“ az erdélyi románok petitiojáról. (Vége.) „Hogy a román nemzet „ezen hazájáért minden alkalommal vérét és vagyonát áldozta“ ezt — kivéve az utóbbi zendülést — inkább szeretnők, ha az erdélyi román történetről adná elő, mert nem hihetjük, hogy tán Ausztria közös harczeit érti, a melyekben ők a császári állam többi népeivel együtt csatáztak. „Hogy a testvérm nemzetek által fegyverrel soha meg nem hódítottatott; elhiszünk, de fájdalom, mit se tudunk „nagy számú nemességéről“, a mely nem igen hasonlít a többi népek nemességével se nagy földbirtok, se jeles szellemi képesség által fel nem tűnik, és az a nemzet többi közönséges polgári tagjaitól nem megkülönböztendő, mivel a nemesi levél, a melyet bőkezű fejedelmek valóban sokaknak adtak, alig idézett elő valami előnyt életállásukban. Hogy „a románok oly erősen hisznek a fejedeleme igazságszeretetésben“, ez becsületükre válik, ha bevallják; de kevésbé, ha „a trón és hazáért tett elvitathatlan érdemeikről“ beszélnek. Ezután a petitio azon alaptalan aggodalmakat tolmácsolja, a melyeket a többi nemzetiségek magatartása a románokban költ, stb.

„Az első pontban a románok számára egy külön diploma kéri. Dehát nem elég az okt. 20-diki diploma? és az erdélyi országgyűlés nem emelte-e kívánalmait törvényre? stb. Azonban minden illedéki határt átlép a petitio, midőn azt mondja, hogy „testvérm nemzetekinek capacitásai már hagyományos jogi szempontjuk és elfogultságuknál fogva még csak nem is képesek nemzeti és polgári egyenjogúságukról maguknak helyes fogalmat alkotni.“ Boldog isten, minő nézet ez egy alig nagykorú nemzet értelmiségétől! Hogy a román nemzet a legmagas méltóságokra is „teljesen alkalmas férfiakkal bír“, megengedjük; szomorú is volna, ha egy milliót felülhaladó nép kinttől embereket nem mutatna fel; de meg kell jegyeztünk, hogy akármelyik másik nemzet nagyobb mennyiségű ilyen egyéneket mutatna fel. Hogy a román nemzet a testvérm nemzetek nyelvét épp oly jól beszéli mint a magáét, ennek örülünk, de hogy „az egyenjogú elvnek szigorú átvitele és fentartására magát egyedül tartja alkalmasnak és képesnek“ ez túlmérsé állítás, miután e nép az alkotmányos élet gyakorlati ismeretével nem is bír.

„Az, ezen merész állításból folyó második pontbeli kérelem az, hogy az udvari kanczellár román legyen, s valaminth a kanczellária, egy a guberniunnál is aránylagos mennyiségű románok alkalmaztatassanak. Helyes, az egyenjogúság elvénél fogva mindenki juthasson bármely állomáshoz; de miután csak egy kanczellár és csak egy kormányzó van, valamelyik nemzet kielégületlen marad. Az idők folytán rendre mindenik nemzet szolgáltható férfiakat az állomásra. De hogy éppen a midőn az alkotmányos életre visszatérünk, az első kanczellár román legyen, ez a régebben jogosult nemzetek sérelme lenne. Hogy a többi állomások aránylag betöltsenek, pártoljuk. Bámolni kell azonban, midőn a petitio a román nemzetet ismét egy emlegeti mint „első“-t, a melynek „legjobb birtoka van, a legtöbb terhet hordozza, legtöbb újoncot szolgáltat, loyaltitása és érdeme a trón és a haza irányában majdnem mindenik más nemzetét feljúlja, s a mely mindenekben első, az áldozat és cselekvés terén.“ Ha ez valóban úgy volna, akkor megérdemelné, hogy meghajoljunk előtte. De a petitio érzi, hogy igen mérsze ment, s így szól: „Ez nem sértheti, nem szabad, hogy sértse a testvérm nemzeteket, mert egy ilyen igazolatlan érzékenykedés alkalmas lenne, jogi fogalmak egész ferdeségét még világosabban

constatirozni, s képességük és érzéleteik iránti bizalmunk utolsó maradványát is elvenni.“ Ez tán a legkülönösebb pont! Igazolatlan érzékenykedés! Mintha bizony a testvérm nemzeteknek elefantbőrök volna, a melyről ily hegyes nyilak sértes nélkül visszapatlanhatnának, és birkamódra eltérhetnének, hogy képtelenséggel, elfogultsággal, a jog stb.-ről fogalmak ferdeségével vádoltassanak.

„Különös a, hogy a román nemzet petitioja által mind szigorú egyenjogúságról beszél, és mégis azt kívánja, hogy a legmagasb tiszttség az ő részéről töltsék be, ő „egyedül képes“ ereje és érdemeinek tulsulya által az országot szervezni stb. Felel, nem akarja tudni, hogy az erő ma nem a karban, hanem a koponyában van és hogy az erkölcsi erő mindig diadalmaskodott a nyers erő felett, ha ez még egyszer oly nagy volna is! stb. stb.

KÜLÖNFÉLÉK.

— Egy izraelita polgártársunk nyilatkozatot adott be hozzánk az itteni polgári társalkodó választmányának azon eljárása ellen, hogy őt állítása szerint nemzetisége miatt nem vették be az egyetbe. Ily botrányoztató eljárást mi ama választmányról fel nem tehetünk, s csakugyan értesülést is vettünk, hogy a nyilatkozó állítása nem igaz, s a polg. társalkodónak jelenleg is éppen vannak izraelita részvényes tagjai. Tehát a be nem vétel oka egyéb lehetett, s nem jó mindenre a nemzetiség örvét ruházni. A társalkodó mint zártkörű egyesület, olyakat választ tagjaivá, kikhez rokonszenve van, s ha a választmány valakit kiszavaz, ennek joga van a közgyűléshez folyamodni. Tavaly is megtörtént itt a nagy kaszinóban, hogy a választmány egy ajánkozót leszávozott, s ez a közgyűlésre hivatkozva, a közgyűlés által be lön választva.

— (Gyászhir.) Középszolnok-megye Deák Ferencze, a régi jó táblabírák egyik legkitünőbb példánya Zilahy Laskay Lajos nines többé. Folyó hó 8-kán tüdőszélhűdés következtében kimúlt. A régi alkotmányos világban szilárd jellemmel párosított mérsékleténél fogva pártszínezet nélkül mindenki által becsültetett, mint 12 éven keresztül működő első alispán, e díszes pályán osztatlan bizalom kísérté mindig, mint törvénytudó, tekintély volt, mint bíró, tiszteletre kötelező jelképe az igazságszeretethez, mint hazafi mindvégig tántoríthatlan és reményekkel telt. Ennyi sok szép tulajdonokkal tündöklő individualitást vesztett Középszolnok-megye a boldogultban. Béke hamvaira!

— A kútszob előtti fejevári tanácskozmányt illetőleg a „M. O.“ így nyilatkozik: „Mindegy, akármilyen fogott történni, — amár óhajtuk, mégpedig csupán csak azért, hogy a benne résztvevők becsületet valljanak, hogy a tanácskozmány egyszerűen csak az esztergamiak határozatát tegye magáévá s aztán szépen oszolják el.“

— Az „Östr. Ztg.“ jelenti, hogy Maager f. hó 10-én ő felségénél hosszas kihallgatáson volt.

— Nyárádtől vesszük azon értesítést, hogy ott az országot illeti fogadónban egy más helyszögből érkezett román intelligens ember itatni kezdte a népet, kik 20—30-an valának egybegyűlve. Végre rátért valódi céljára s izgatni kezdte őket a magyarok ellen, azon gyalázatos ráfogással, hogy a magyarok célja a robotot visszaállítani sat. Erre egy öreg falusi román földész felszólalt s kikelt az izgatott ellen. Újra szerencsétlenségbe akarnak minket vinni. Mit nyertünk az 1848-ki izgatások szavának engedve? Megtámadtuk a magyart, a székeket reánk rontottak. Házaink elégett, ezereinkint estünk el a véres csatákban, s mit nyertünk érte? a magyarok helyett uraink lettek a nemzet, kik nyelvünket sem értették, kik adónkat tízannyival emelték, falunk költségeit szintén tízszeresítették, idegen jegyzőket tettek reánk, dohánynunkat, pálmánkat elvettek sat.“ Az öreg román szavai egy felizgatók a népséget, hogy a lázasztónak nyakrafőre elhalálolnia kellett. Magán levelekben több vidékről vettünk hasonló értesítést a román közép becsületé magatartásáról, mely ezáltal méltóvá teszi magát azon jövő sorsra, mely az alkotmányosság visszaállítása által a lehetőleg érvényesíttetni fog.

— Nagyváradnál, mint az „A. Allg. Ztg.“ írja, egy figyelő hadtest fog Ramming altbn. alatt fölláttatni. (M.O.)

— Az osztrák birodalom zavarát belállapota rendtelensége miatt, a külviszonyok fenyegetőleg nevelik, — mint a belga Indep. jan. 11-diki politikai szemléje írja. — Szó van róla, hogy az Erdélyben állomásozó igen számos hadserget egészen hadilábra állítják, (ez már meg is történt, mint már a „Milit. Ztg.“ után irtuk. Szerk.) továbbá, hogy az 1861-diki újonczoszt egészen fegyver alá fogják, mi eddig csak részben történt. Erre okot a keleten Osztrák és Törökország ellen intézett hadkészületek adtak, melylyel egyetértésben látszanak lenni az olasz Velenczét illető mozgalmak is. Forradalmi comiték erősen izgatják mind a két nevezett birodalom szláv lakosait, jövő tavaszon felszabadulásuk reményével kecsegtetve őket. Ez izgatások gyupontja Szerbia, innen várják az első felkelési jeladást is. (M.O.)

— A „Köln. Ztg.“-nak írják Londonból, hogy Teleki László grófnak egy levele érkezett oda, melynek tartalmát londoni barátjaival közölni kéri. Sokszor megvitattott kihallgatását Ferencz József császárnál, főbb pontjaiban következőleg beszéli el levelében: A császár mondá neki, hogy tudja, hogy ő (Teleki) az osztrák uralkodóház és kormány ellen már évek óta összeesküvést forral, s hogy az erre vonatkozó bizonyítványok kéznél vannak (a császár itt egy közel álló íróasztalra mutatott). De ő (a császár) becsület és loyagias férfinak tartja őt (Telekit), s csak azért hívatta magához, hogy tudtára adja szabadon bocsátását, melyhez ő (a császár) csak két feltételt kíván kötni: hogy a gróf egyelőre mindennemű politikai izgatástól tartózkodjék, és hogy külföldön lévő barátaival mindennemű írásbeli értekezést megszakítson. Teleki erre válaszolt: Azt, hogy ő a hazába 1848 óta behozott rendszer megdöntésén csakugyan fáradozott, annál kevésbé szükséges írásbeli okmányokkal bizonyítani, mert ő e részbeni fáradozását nyíltan az egész világ előtt folytatta. Szabadon bocsátásának feltételeihez hálással kíván alkalmazkodni, csak engedélyt kér arra, hogy

külföldön lévő barátainak elfogatásáról és szabadon bocsátatásáról irihasson. Miután a császár e kérelembe beleegyezett, a kihallgatásnak vége lett. — Így írja mindezeket a gróf sajátkezű levelében, mely e szerint a „Wiener Ztg.“ előadásától néhány nem lényegtelen pontban eltér.

— Rebesgetik, hogy a magyar országgyűlést ő felsége személyesen fogná megnyitni.

— A „P. N.“ részletesen hozza a nagykörzszi véres eseményt a mint az a hivatalos nyomozás után kiderült. Nagy-Körzsön a dohányt nyíltan kezdték volt árulni, a mit a fináczerőség sekaig nemcsak eltűrt, de sőt a cs. katonasággal együtt vásárolgatta is. Végre a fináczerőség meghatározta, hogy katonai fedezet alatt a dohány árulást gátolja. A polgármesteri hivatal oda utasítja az őrséget, hogy céljával most hagyjon fel, minthogy év kezdetén a szolgálatváltozás miatt a pusztaórló bazaarkező nagyszámú cseledecs néptömeg összegyűlése miatt botrány lehet. Nem engedték az ajánlatnak, s valami dohányárulókat elfogtak, dohányait föl mérni akarák, de egy kereskedő sem adott mérő fontot, nehogy a nép boszújának legyen kitéve. Így tértek vissza a városházához, melyet nagy néptömeg vett körül. A nép követelésére végre kiadták a dohányt és az árusokat is. A fináczerőség azonban fölkereskedve a városházba, s a néptől megrettenve, néhány jellővést tettek, hogy a katonaság vegye észre. E lövés hallatára a fináczerőség évek óta gyűlölő nép a közel házakból magát kézbelikkel ellátva kezdett ismét csoportosulni; sőt végre valaki a lármahangot is meghuzta. A jellővésekre egy hadnagy vezérlete alatt a városban szállásoló lovas katonaság egyrésze s néhány csendőr a helyszínen megjelent. s Csorba János szállásmester felkéri a népet ha beleegyeznek-e, hogy a fináczerőség a katonaságnak számbaadassanak? A nép helyben hagyta. A szállásbirtok átadta azokat a katonaság fedezete alá. A mint a lovasság sorakozott, hogy a fináczerőség átvegye, a néptömegből sokat megvagdalt, szurdalt és gázolt, pedig a nép oly időmódon bánt, hogy több katonának, ki a vágatás közt fegyverét elhullatá, a nép adta vissza azt kezébe. Végre egy lövés történt a népre. A néptömegből pedig néhány hasát fát bánytak a gyűlölő fináczerőség közé, de sérelem nélkül. De végre egy ily hajítás a vezénylő hadnagy köpenyét érte, mire e z f e l b ö s z ü l t, tüzet kiáltott s maga is a nép közé lőtt kétszer s két polgárt megölt. A könnyelmű vezényszóra a katonák is tüzeltek s öt halott és több sebesült lett a véráldozat. Erre a nép elszökött s a katonaság a kaszárnya felé vonult.

— A „M. O.“ nórádi levelezője szerint B. Gyarmatra néhány száz katonát küldtek volt állítólag legnagyobb veszélynek kitétt személy- és vagyonbátorság megvédésére; a főispán azonban elparancsolta. Heves megye többek közt azon helyes határozatot hozta, hogy a lefolyt 11 év eseményei összeírva, jegyzőkönyvbé igatassanak.

— Rómából tett távirati stírgöny szerint nem áll, hogy Ausztria a concordatum atvizsgálását kívánta volna.

— A „P. Lloyd“-nak írják Bécsből, jan. 13-ról: Ma Vaynal tanácskozmány volt, melyben a Pestről érkezett új országbíró gróf Apponyi, a szintén ittmulató tárnok és gróf Szécheny vetek részt, s melynek tárgya a törvénykezés rendezése volt.

— Pratohevera, ndvari tanácsos a „P. Lloyd“ értesülése szerint az igazságtgyminiszterséget végleg elfogadta; Lasser miniszter pedig a helügyminiszterium tulajdonképeni közigazgatási részét fogja kezelni Schmerling oldala mellett.

— A nórádi közgyűlésen többek közt külföldön mulató hazánkfiát Kossuthot, aztán Vetter, Klápkát, Kmettyt, Pulszkyt és Türrt is megválasztották a megyei állandó bizottságba, melynek minden volt honvédtiszt eo ipso tagjává válik. („M. O.“)

— Maros-Ludasról jan. 12-kén 1861. — a következő levelet vesszük: A hírlapok a mai időben oly érdekesek, hogy még azok is, a kik nemigen szeretnek rá előfizetni, szomjuznak azoknak elolvasása után, s azért nem ritkán jönnek azon esetek elő, hogy egy vagy más előfizető névében, mint annak a végetti küldöttje, a lapokat a postahivataltól kiveszik kézbesítés végett, s nem elég hogy azokat át meg át olvassák s piszkolják, de még azon felül igen későn vagy soha se is kézbesítik az előfizetőnek, a miért ez nem méltatlanul boszankodik, a postahivatalt pedig ártatlannul mindenféle gyanúsítatják. Hogy ily a becsülettel meg nem egyező esetek ne forduljanak elő, jó volna ha az előfizetők egy kis jegyet küldenek a hírlapok után jövő egyetől, a melynek mutatása után csak adatának ki a lapok. E rendszer különösen falun, hol az előfizetők száma nem oly szerfeletti, könnyen keresztül vihető. Méltóztassék ez igénytelen szöveget lapjába fölvenni és ha lehet tudni, hogy vajjon a pesti lapok névszerint „Bolond Miska“, „Üstökös“, „Garabonczás diák“, „Hölgyfutár“, „Vasárnapi- és Politikai Újdonságok“, „Pesti Napló“, „Családi Kör“, „Divatarnak“, „Nefeletis“ több előfizetőnek, az előfizetés elég korán beküldése daczára mind e mai napig miért nem érkeznek meg? hogy egészen én is szabaduljak meg az előfizetőknek mátl holnapra cselző biztatásoktól, mert jó hogy itt Ludason szinte egy hétig a közlekedés mindenfelé az Aranyoson és Maroson jégmenés mián meg volt akadva, már csak eljöhethének azok a lapok, mert újból, ha kinnal is, közlekedtünk a világgal. — Tisztelettel lévőn alázasos szolgálja

Hancz Pál,

kir. postakézelt.

Nyílttér. — A kiadó-hivatal előtt álló reclama-tiók nyomán tisztelettel felkérnek a mind ez ideig szünni nem akaró nagy számmal jövő vidéki előfizetők kevés ti-relemmel lenni, mert ha mindjárt a befizetés megérkezése alkalmával a lapok el nem küldethetnek is, elég gond van fordítva arra, hogy a várakozás sokáig tartó ne legyen. Pár nap alatt kiadó-hivatal annyira szervezheti magát, miszerint a t. cz. előfizető uraknak legkevesebb okuk leendő a lapok meg nem kaphatásáérti reclama-tiókra. A helyi t. cz. előfizetők megnyugtatóan, minthogy a nem remélt számon fel-állanak, az újság kihirdők száma is meglévővel nevelve, kellőleg gondoskodva van arról, hogy a lapokat idejekorán kezűkhöz kaphassák.

POLITIKAI HIREK.

— A jan. 12-ki „Times“ második kiadása Bécsből azon távirati sürgönyt közli: a francia követ hivatalosan kijelenté Rechberg grófnak, hogy a francia hajóhad Gaetát mindenestre elhagyja. II. Ferencz király válasza a felajánlott fegyverszünetre nézve bármiként üssön ki, az események menetén többé mitsem fog változtathatni, mint az „Ind. b.“ megjegyzi; a király el kell hogy menjen Le Barbier-vel vagy kezébe esik Persano vagy Cialdininek minden kétségen kívül. Egyébiránt Turinban nem kellik, hogy az ostromlottak a legvégső ellentállásra is eltökélvők, mint ezt Ferencz király ujjal megigazította volna Párisba, hogy ő még a haláltól, vagy mint I. Ferencz francia király a börtönfogságtól sem retteg. Az ő királyi játka fogsága után még soká arakodott, miért ne ő is? Az angol kormány, mint már közöltük, turini követe Sir Hudson által jelentette Cavour grófnak; miként Angolország el van tökéltven a francia hajóhad visszahívása után semmi idegen beavatkozást többé nem tűrni.

— A turini parlamentbe való választásoknak már nyugton néznek elbe azon közeledés óta, mely a Cavour- és Garibaldi-pártiak közt történt. Nagy előnyt nyújtott a turini premier-nek főképp Garibaldi követjelöltségi lemondása, s ezt a háboru elhalasztására igyekeznek felhasználni. A pénzügyi sorvasztó láz napról-napra csökkenti Ausztria hadviselési erejét s hitelét a bel- és külföld népei előtt. Erre épít Cavour gróf s meg van győződve, hogy Ausztria vagy a bankrottot kimodani kénytelen, ha Velencze békés megváltásába be nem egyezik — vagy a kardhoz kell nyulnia, mi szorult pénzügyi állapotában csaknem lehetetlen. Hogy Cavour e politikájától Bécs illető körében tartanak, mutatják Hübner bárónak következő szavai, melyeket előkelő társaságban mondott: „Semmi sem volna Ausztriára veszélyesebb, mintha Cavournak sikerülne a Garibaldi-pártot megnyerve, a háborut elhalasztani.“ Victor Emanuel jól van hangolva Cavour terve iránt, s el van határozva Türr tábornokot Caprerába küldeni, hogy a nagy hősnék a legméltóbb társa Garibaldit a király nézeteinek megnyerje. Türr bizonyult be még eddig legszerencsésebb közbenjárónak az exdictatornál, mint a ki igazság és becsülettel eljenkező ügyet nem szokott védelmezni.

— Garibaldit két indok kényszeríti a harcztérre, mint a „D. Allg. Ztg.“ párisi levelezője tartja: egyik Olaszhon függetlensége, másik a magyaroknak tett ígérete, hogy függetlenségi harcukban segítségükre leendő. Ezért Velenczének pénzen megszerzését nem akarja. Attól nem tart, hogy Ausztria Velenczét pénzen adja el; mert bár Velenczének birtoka az osztrák állam pénzügyét tönkre veri, de pénzért eladása a hadsereget demoralizálna.

— A római hírlap egyre közli az umbriai puspókók pászlói leveleit, melyek a beharapódzó „eretnység“, a protestans könyvek mint Krisztus elleni merényletek ellen irányozvák. Egyébiránt Rómanban ily iratoknak semmi kelendőse; a rómaiak a legnagyobb indifferentisták egyházi dolgokban, s a legrosszabb theologusok, a kik csak ég és föld között találhatók. Az ő mély irodalmi csendjüket olykor a Marforio és Pasquino, a római satyrának e régi, történelmi s classicus képviselői közti élces párbeszéd szakítja meg, mely még ma is szintoly alticai s csipős, mint a Donna Olympia Maldacchini korában volt. (Wdr)

— Sokat beszélnek egy beszélgetésről, mely január első napjaiban a császár és Cowley lord közt a velenczei kérdés iránt ment állítólag véghez. Cowley lord valószínűleg meglevén bizva, kitapogatt, hogyan fogadja a császár Anglia abbeli szándokát, mely szerint Bécsben diplomatiailag föl akarja tenni a kárpótlás fejébe leendő átengedés kérdését. A császár híre szerint eleinte bámulatát fejezte ki a fölött, hogy Anglia annyira sarkalja ezen megoldást, s hogy most oly hévvel szegődik Olaszország ügyvédevé, holott az emancipatio kezdetén cselekvőleg oly keveset lendített. Azután értésére adta Cowley lordnak, hogy az angol kabinet soha se bámuljon rajta, ha a francia, ki minden nehézséget közölről látott, olykor kénytelen bizonyos engedelményeket tenni a conservatív eszméknek és a Franciaországhoz barátságos hatalmaknak. Ő Felsége egyébiránt kétséget fejezte ki, hogy helyes-e pénzbeli kárpótlást ajánlani akkor, midőn a visszatartás majdnem bizonyos. Végül pedig oda nyilatkozott, hogy ha szinte föltétlenül Anglia és Franciaország együtt lehetnének is abban, hogy Ausztriának bármely megoldást előterjesszenek, vagy rádikáljanak, még akkor se volna tanácsos visszaélniök az ezen egyetértésből merített tulsúlyal, hanem sokkal helyesebb lenne a dolgot congressusra bízniök. Így írja legalább az „Indép. belge.“

— Tiróla nézve közelebből egy röpirat fog megjelenni olasz és francia nyelven. „A trienti kérdés“

czim alatt. Szerzője Gazoletti ur, a nemzeti parlament tagja, mint magát nevezi. A röpiratot több előkelő olasz felkérésére írta s egy-egy példányt kéziratban Napoleonhoz, úgy a turini és londoni kabinetekhez is küldött. Azt vitatja benne, hogy Trient lakossága és földje teljesen olasz s 1802-ben jogtalanul jutott Ausztriához és később a Német szövetségbe. Fejtegetésének sulypontja az, hogy a tiróli Alpok déli oldalának Németország; védelmi tekintetben semmi hasznát sem veszi, ellenben Olaszország biztonságának csak ez szolgálhat kezességül. Ezt nemcsak Turinban hanem Párisban is két kézzel kapják, mert új rés nyílik vele Németország szívébe, mint a Fortschritt mondja. Mint vélekedik e tárgyban Palmerston, arról a röpirat közli a lordnak 1859. jun. 3 án kelt levelét, melyben az osztrák felhatalmazottnak, Hummelauerhez a Piemont és Ausztria közt felforgó békétárgyalásokról szólva, ezt írja: „A határt Boizen és Trient közt kellend vonni!“

— A „Times“ a délcarolinai eseményt annak jeleül veszi, hogy a rabszolgaság védői most már nyíltan elárulják céljukat, mely szerint a rabszolgatartást a köztársaság egész területére kiakarják terjeszteni. A missouri egyezményt, mely a gyalázatos intézményt a 36 szélességi fokon túl eső délszaki vidékre szorítja, felforgatták. Előbb északot kényszeríték, hogy az elsőkött rabszolga kézrekerítésében segédkezet nyújtson. A kansasi kérdésben fegyverrel érvényesíték azon jogot, hogy rabszolgákat vigyenek be szabad földre s majd föttörvényszéki döntvényt nyertek, mely minden területet rendelkezésre adott. Ez alatt észak csak gyöngye ellenállást tanúsított mindezen támadásai ellen a déli államoknak. Minden áron békét ohajtott. Ez alatt délszak folyvást heves szemrehányásokat tön az északi abolitionistáknak. 1856-ban észak oly elnököt törekvők választani, a ki, elismerve a délszakiak rabszolgatartási jogát, e jog kihebb terjesztését ellenzé. Éjszak megbukott, s minden zugolódás nélkül türt. Most délszak bukott; Lincoln nem akarja a rabszolgaság kihebbterjesztését. Ezt a déliek nem tűrhetik. Mindamellett, hogy mellettük van a két ház többsége s a legfőbb törvényszék, nem akarnak oly elnököt elismerni, a ki nem az ő alázatos szolgálók. Nem szenvedhetnek semmi korlátot, a rabszolgaság kiterjesztésére intézett törekvésök ellenében. Mint megtört intézmény volt a rabszolgaság, s most támadóvá lett; felszólással fenyegeti az uniót, nem azért, mintha déliek féltene kellene, a mivel bír, hanem mivel a jövőben helyzett reményeit korlátozva látja.

— Drezda, jan. 7. A mai kamarai ülésben az előbbi miniszterek: Braun és Georgi által Schleswig Holstein előnyére beadott ajánlatnak Braun általi indokolása került szönyegre, báró Beust miniszter — Poroszországnak mindenütt jóváhagyott magatartását elismerve — megjegyzi: nincs kétség, hogy annak kormányfőiről a legközelebb bekövetkezendő ügyekre nézve, a Bundban mindenütt támogatást nyerendek. Minden szövetségi tartomány eltökélten lenne Poroszországgal egyetérteni, és ha kell, sikra szállani. A kamara az ajánlatot erre elintéztetnek nyilvánítja.

— Nem oly rég alakult a német nemzeti egyesület, Németország sokféle vagdalt részeiben az egyesület érzetének ébresztése s szilárdítása végett, s az egyesület már is hatalmassá kezd válni, mint egy nagy ország közvéleményének életműszere. Mindinkább növekedő hatalmát tanúsítja a félelem is, mely a sok német kormány közül egyiket másikat készíti az ellene való föllépésre, mint közelebből is a hesseni kormányt a frankfurti szövetségéül. Mint Frankfurtból jan. 7-dikén írják: több nemzeti egyetemi tag indítványa folytán, egy hesseniekből s nassauiakból álló, Eltvillében tartott polgárgyűlés elhatározá: A gyűlés a hesseni nberczegi kormánynak f. hó 5-ről a szövetséggyűlés elé terjesztett s a nemzeti egyesület betöltésére célzó indítványában újabb felszólítást lát, a szövetséggyűlés jogkörét átlépésre s a törvényesen biztosított jogok újabb megvetésére, s minden német polgárt arra szólít fel, miszerint saját törvényes organumai által oda működék, hogy ezen indítvány elvetessék s egyetlen államban se hajtassék végre.

— A porosz kormány által sugalmazott „Pr. Wochenblatt“ jan. 12-ki vezércikkében a helyzetet taglalván, így szól: Franciaország fenyegető fensősége óv, hogy a nyers erőszaknak utat ne egyengessünk; a nagy nemzet mit sem óhajt inkább, mint a rajnartományok megszerzését. Egységes Olaszország létezése Franciaország érdekeivel — mely most első rangú tengeri hatalom — nem egyezik meg. De az egységes Olaszország sem egyéb mint „Franciaország kegyelméből lett királyság, melynek egész hatalma a párisi értekezések után mozogva. Most világos, hogy Szárdínia legközelebbi célja Velencze megszerzése; erre az eszköz: európai forradalom. Franciaország célja az ezáltal előidézett zavart közvetlen előnyére ki-

szakmányolni. Ily veszélyek közt Ausztria hiába küzdök, hogy belső válságait kilábolja. Oroszország még a keleti háborúval kapott sebeiben és a nagyszerű reformtervek által a népnél előidézett izgalomban vérzik. E szerint az utolsó reménység az erőszakoskodás és forradalmi felforgatás meggátolását illetőleg Poroszországba helyezhető. Ily kilátások közt lép össze az országgyűlés.

— Bécsből írja a „N. N.“ hogy, a mint biztos kútfőből hallja, a porta Omer basát száműzetéséből visszahívta, s az összpontosított dunai hadsereg vezérletével bízta meg.

— Dél-Carolinának az Unióból kiléptét illetőleg jelentik: „Dec. 19-kén Dél-Carolina képviselő házában 169 tag egyhangulag elhatározá, hogy ezen állam kilép az unióból. A többi rabszolgatartó államhoz felhívás intéztetik, hogy e lépést párlolván, egy déli államot alkossanak. Vashingtonba Dél-Carolinából küldött elnök, Lincoln, közlönye a történetekre nézve ezt mondja: „A szövetségi államok törvényeit végére kell hajtani. Az elnök kötelessége az alkotmányban ki van mondva, s Lincoln azt teljesíteni fogja. Az uniónak fegyveres hatalommal felbontása hazaárulás s minden áron elnyomandó.“ Mi tehát azt jelentené, hogy az új elnök egy véres polgárháborúra leendő kilátás által sem fogna attól visszarettenteni, hogy az unió fentartását minden rendelkezése alatt álló eszközökkel is kieroszakolja.

— Washington, jan. 2. Buchanan új üzenetet készít. A congressus 43 szózatnyi többséggel elhatározza, hogy katonai erőt nem lehet alkalmazni. Déli Carolina folytatja hadi készüléteit.

Ujabbak. — Páris, jan. 12. Hírszerint a Szárdíniában levő porosz követ rendeletet kapott, tegyen óvást a piemonti hatóságok azon nézete ellen, mintha Triest az olasz királyság tulajdonaként volna tekintendő. A „Monde“ egy olasz levele szerint a piemontiak méréseket tesznek egész Adria partjain, forradalmi csapatokat szándékozáva itt kiszállítani.

— Páris, jan. 13. A mai Moniteur szerint a szenátus f. hó 22-re hivatott egybe.

— Triest, jan. 14. Montemolin gróf és grófné vörhenylázban (Scharlach) tegnap meghaltak.

— Nápoly, jan. 12. Carignan herczeg megérkezett s az angol hajóhad által üdvözöltetett. — Sziciliából jelentik: az új tanácsosok jól fogadtattak, a csend újra helyre állt.

— Turin, jan. 13. A mai Opinione mondja: A jelen viszonyok között egy vagy két hónap alatt nem gondolhatni háborúra Ausztria ellen. Olaszországnak magának kell szabadságát kivívni; mert csak a francia intervenció miatti aggodalom okozta néhány kabinet rossz hangulatát. Ha Olaszhonnak egy elég erős hadserege volna, úgy Európá nem lenne a valószínűleg kedvező megoldásnak ellene. De két hó alatt ily hadsereget Olaszország nem teremthet. A miniszteriumnak tekintetbe kell venni azon eszközöket, melyekkel rendelkezik, s minden bizonytalan eredményt kizárni, s megnyugtatta Olaszhon, mutatnia kell, hogy nem hagyja magát elragadtatni azon párttól, mely minden áron a háborut akarja. A választók szükséges, hogy e körülménynek legfőbb figyelmeiket szenteljék.

— Nápoly, január 13. Civitella del Tronto helyőrsége, fegyveres parasztok által megszorodván, kirohanást kísérelt meg, s az ostromló szardok élelmiszereinek egy részét zsákmányul elvitte.

— Róma, jan. 14. Ferencz király kijelenté, hogy a Franciaország által ajánlott fegyvernugvást Napoleon iránti tiszteletből teljesen elfogadja. Cialdini felelé, hogy erről királyát tudósítani fogja; de nem egyezett bele abba, hogy a fegyvernugvás alatt az ostrommunkákat megszüntesse.

— Turin, jan. 15. A francia flotta tegnap odahagyta Gaetát.

— Berlin, jan. 14. Ő Felsége a király az országgyűlést ma személyesen megnyitotta. A trónbeszédben kevés fontos és határozott pont található. Az elhunyt királyról szólván, hangnyomattal emeli ki, miképpön szükségessé az elhunyt király alatt, miután az a német terület integritásának megőrzését, német és nagy hatalmi politikájának feladataul tűzte ki, a porosz hadseregnek újjászervezése. Az egész trónbeszédet alkotmányos szellem lengi át.

— Bécs, jan. 15. Az „Oest. Ztg.“ szerint Oroszország utóbbi napokban ismételt nyilatkozatot küldött Párisba, hogy Gaetának tengerrészről ostromát minden körülmények közt, mint fenn nem állót tekinti. — Az itteni magasabb körökben az a hír terjeng, hogy Ferencz király az ausztriai császárnak irt s kinyilatkoztató, miszerint Gaeta védelmét minden áron folytatni fogja.

A „Sürgöny“ bécsi levelezője szerint a bécsi kabinet azon hirt vette volna, hogy Kuzsák az utlevél nélküli, de nem politikailag compromittált ausztriaiakat a határon keresztül haza küldi, s hogy a magyar menekültek az olasz kormánytól parancsot kaptak, Olaszországba visszatérni. A magyar menekültek legkiválóbb része már utban is volna Genua felé. Ezen intézkedések tökéletesen összehangban állanak Kuzsák hűnek közlebről minisztereihez tartott beszédével.

A „Korunk“ sürgönye szerint Deák Ferencz a most fennálló cs. kir. t. székek ideiglenes megtartása mellett nyilatkozott, Pest városa pedig január 16-án tartott gyűléséből küldöttéget határozott a korlátnokhoz, hogy az országgyűlés Pesten tartását s az ostromállapot alatt elvett fegyverek visszaadását sürgesse.

Pesti lapok szerint Bécsben azon hír kering, hogy Magyarország törvényes állapotát hajlandók volna egészen belyeázni, ha az ország 800 millió forint államadosságot elvállal. — A Times szerint pedig az angol parlamentben oly nyilatkozatok történtek, hogy a magyar ha alkotmányát visszanyerheti, tovább nem léphet.

T. és felelős szerkesztő DÓZSA DÁNIEL.

BÉCSI BÖRZE január 14-kén.

Állam-adósság.	penzben	áruban		penzben	áruban
5%-os nemzeti kölcsön	100 frt.	74.40	74.50	Ausztr. Államvaspálya	281.— 282.50
5%-os metaliques	100 frt.	63.—	63.25	Nyugati vasút	183.50 184.—
Földterhermentesítések.				Pardubitz vasút	106.— 106.50
5%-os magyarországi	100 frt.	65.25	65.75	Tisza vasút	147.— 147.—
5%-os bánási, horvát és szláv	100 frt.	62.25	62.75	Déli vaspálya 60% (ex div.)	187.— 189.—
5%-os erdélyi	100 frt.	60.25	61.—	Károly Lajos vaspálya (ex div.)	154.— 154.50
Sorsjegyek.				Graz-Köflachi	107.— 109.—
Trieszti db.	100 ft pp.	114.—	115.—	N-Szombati 1-ső kibocsátás	20.— 22.—
Dunagőzhajóz. társ. darabja	100 ft pp.	94.50	95.—	N-Szombati 2-ik kibocsátás	60.— 64.—
Budai városközség db.	40 ft a. é.	36.75	37.—	Váltók (devisek)	
Eszterházy	40 ft pp.	87.50	88.50	Három hónapra.	
Salm	40 ft pp.	37.—	37.25	Amsterdam 100 holl. ft (86 ft 52 kr a. é.) 3%	120.90 121.—
Pálffy	40 ft pp.	36.25	36.75	Augsburg 100 d. német ft (85 ft 90 1/2 kr) 3 1/2%	121.— 121.25
Clary	40 ft pp.	34.—	34.50	Berlin 100 tallér (150 ft ausztr. érték.) 4%	106.25 106.50
St. Genois	40 ft pp.	37.25	37.75	M. Frankfurt 100 d. német ft (85 ft 90 1/2 kr) 3%	141.25 141.50
Windischgrätz	20 ft pp.	20.—	20.50	Hamburg 100 márk-bankó ft (75 ft 85 kr) 2 1/2%	56.20 56.30
Waldstein	20 ft pp.	25.75	26.25	London 10 font sterling. (100 ft 23 1/2 kr) 4 1/2%	
Keglevich	10 ft pp.	14.75	15.—	Páris 100 frank (40 ft 50 kr ausztr. ért.) 3 1/2%	
Részvények.				Pénznemek.	
Nemzeti bank ex div.		748.—	750.—	Korona	20.70
Hitelintézet 200 ft.		155.80	156.—	Császári arany	7.10
Aisó-ausztriai esc. bank 500 ft.		565.—	567.—	Császári arany	7.09
Duna-gőzhajózási társulat 500 ft pp.		382.—	384.—	Napoleonsd'or	12.40
Trieszti Lloyd 2-ik kibocsátása 500 ft pp.		130.—	145.—	Orosz imperiale	12.50
Budapesti lánczid 500 ft pp.		399.—	401.—	Ezüst	49.75
Éjszaki vasút		1906.50	1906.70	A nemzeti kölcsön papír szevényei	40.—

H I R D E T É S E K.

HIVATALOS.

Hirdetés.

(20)
Sz. 25069. 1860

Az 1861. évi hágatás idejére a következő állomásokon fognak kincstári menlovak rendeltetni, ugymint:

a) a nagy-szebeni kerületben: Szász-Kereszturon, Erzsébetvárosban, Medgyesen, Szi Erzsébetfalván, Vizaknán, Szent Ágoston, Segesvárt, Ujgyházán, Nagy-Sinken és Zeredahelyt

b) a brassói kerületben: Fogarasban, Lebneken, Homoródon, Seps-Szent-Györgyön, Sz.-Katonán, N.-Borosnyón, Kovásznán, Prásmáron, Vidombákon és Földváron.

c) az udvarhelyi kerületben: Csik-Rákon, Csik-Közmáson, Barothon, Kadicsfalván és Sz.-Kereszturon.

d) a maros-vásárhelyi kerületben: Maros-Vásárhelyt, Hadréven, Radnothon Bernádon, Küküllővárt, Etédén és Kelemenfelken.

e) a besztérczei kerületben: Szászrégenben, Besztérczén és Harinán.

f) a dézsi kerületben: Retegen, Décsen, Nagy-Somkúton, Cserneken, Katonán, és Magyar-Láposon.

g) a szilágy-somlyói kerületben: Szilágy Somlyón, Hadadon, Hidalmáson, Nagy Almáson, Zilahon, Tasnádon és Szamos-Udvarhelyt.

h) a kolozsvári kerületben: Kolozsvárt, Thordán, Dobokán és Győr-Vásárhelyt.

i) a károlyfejevári kerületben: Nagy-Enyeden, Buzás-Bocsárdon és M. Igenben.

k) a szászvárosi kerületben: Szászvárosban, Déván és Hátszegen.

A kincstári menlovaknak az e honi lakosok által elővezetett kanczák hágatására leendő használása ingyen engedtetik meg, e kanczákban azonban legalább 14 marok s 1 hüvelyk magosságúnak kell lenni, és se oly hibákkal, melyek a lötenyészítésre nézve káros hatásúnak, ne bírnak, se ne legyenek elerőtlenítve vagy elhíványodva.

Egyezményt többször napjára egy menlo sem bocsátatik hágatásra. Hogy a kanczák elővezetésénél minden önkény eltávolítások, azok azon sorban a mint bejelentettek, irandók be egy jegyzőkönyvbe, s ugyanazon sorban vezetessenek a hágatásra is; miről mindenki meggyőződhetik a jegyzőkönyvnek megtekintése által.

Miis az ezen intézetnek lehető legnagyobb használata végett ezennel közhírré tétetik. Nagy-Szeben, január 9-én 1861.

Az erdélyi cs. k. helytartóságtól.

NEM HIVATALOS.

(21) Haszonbéri hirdetés.

Cs. k. altábornagy gróf Horváth-Tholdi János ur ő nagymaga M.-Nagy-Zsomborral határos P. Szent-mihályi mintegy 8-900 hold szántóból és kaszálóból álló tagosított jószágát az ahoz tartozó Topa-Szentkirályi és Bányai részekkel együtt folyó 1861-ik év április 24-ik napjától kezdve négy egymásután következő évre haszonbérbe adandó. — Bővebb értesítést vehetni Kolozsvárt b. hidutczában 293. szám alatt.

(22) HASZONBÉRLET.

Torda vármegye Alsó-Jára nevű helységében, gróf Teleky Gusztávnak 600 holdból álló tagosított birtoka, őszi vetéssel, folyó év Szent György napjától kezdve több évre haszonbérbe kiadó.

Értekezni lehet Kolozsvárt belső királyutca 36-ik szám alatt.

Kolozsvárt januárius 18-án 1861.

STEIN JÁNOS

könyvkereskedésében Kolozsvártt kapható

GIROKUTI

ORSZÁGOS KÉPES NAPTÁRA.

Ára 1 frt 50 kr.

HÁROMSZÉK,

erdélyi szépirodalmi évkönyv

és

Naptar 1861. évre.

Szerkeszté és kiadja

KHERN EDE.

Első évi folyam angolváson kötésbe 1 ft 25 kr.

KAKAS MÁRTON NAPTÁRA.

Ára 80 ujkr.

PROTESTÁNS KÉPES NAPTÁR

1861-ik évre.

Szerkesztette Ballagi Mór.

Ára 50 ujkr.

JÓZSIKA JULIA

HÖLGYNAPTÁR

1861-re,

gr. Széchenyi Istvánné arcképével.

Ára 80 ujkr.

ISTVÁN BÁCSI NAPTÁRA.

Szerkeszté Májor István.

Ára 50 ujkr.

A MAGYAR NÉP NAPTÁRA.

Ára 25 ujkr.

Remény. Irodalmi és művészeti évkönyv.

Szerkeszté Vachot Sándorné. 9 gyönyörű képpel, diszes aranyos kötésben

ára 12 ujkr.

Ditmar R. raktára

Moderateur lámpák

Csapó Sandor

ke eskedésében gyári áron kaphatók.

Moderateur lámpaolaj

TAUFFER FERENCZ

fűszerkereskedésében.

Ditmar R. raktára

(1150) | 10/1 1861.

(5-5)

POP J. G.

Anatherinszajvize.

Már nálunk is lassanként mind több figyelmet kezdenek a fogakra fordítani, mire azoknak oly nagy szüksége van, hogy az ember fájdalmak és kellemetlenségtől megóvassék. Nincs fájdalom a fogfájáshoz hasonló. Maga a szép Helena is rossz fogakkal és ennek következtében rosszabbul lehellettel kérő nélkül maradt volna, s amaz, a historiában ismeretes miniszter, a kit a trónra lépett fiatal uralkodó nyugalmazott, mivel az agg állam-férő rossz fogai reá kellemetlenül hatottak, nem halt volna tört szívvel meg. Az ismeretes mondat: „principis obsta, sero medicina paratur“ semmire se alkalmazható tehát annyira mint a fogakra.

A fogfájdalomnak legkisebb mutatkozására azonnal használni kell a POPP ANATHERIN-SZAJVIZET, s azonnal meg vagyunk óva azon káros következményektől, melyeket a saját magunk irányában kötelességmulasztás szokott maga után vonni. „Vigyázzunk magunkra!“ — ez az első szabály, ha az ember egészséges akar maradni, s ez különösen a fogakra nézve áll. Minden betegségre több gondot fordítanak, mint a fogfájásra, s pedig ez nemcsak a legkisebb betegség, hanem a legkellemetlenebb is, melyeket egész életen át gyötörvén. Arra, hogy a fogak minő szerepet visznek betegségek történetében, rendesen csak akkor gondolnak, midőn azok már fájnak, s kihuzandók. De akkor már késő, már csak gyökeres orvoslás, a bajnak gyökerestől való eltávolítása segít.

Ambár Popp Anatherin-szajvize majd minden nagyobb háztartásnál alkalmazva van, mégis figyelmeztetjük azokat, a kik még azt nem ismerik, hogy mily hathatós szer ez. Ez a legpompásabb szer a fogak épen tartására, a fájdalom eltávolítására, s ha a baj elharapódzott, annak megakadályozására. Különösen alkalmas a fog-tisztításra még akkor is, ha a borkó lerakódás már kezdetét vette; visszaadja a fognak szép és természetes színét, s a műfogakat is tisztán tartja; elzúbasztja az odvas fogak fájdalmát, és a kezdetben levő fog-övdéseket megszünteti; meggyógyítja a petyhüdt foghúst, szilárdítja az ingó fogakat, s biztos győgszer a foghús-vérzés könnyebb esetében. Hathatós továbbá a foghús rothadása ellen, rheumaticus fájdalmaknál, s megbecsülhetetlen végül azért, hogy a lehelletet kellemes szagúvá teszi, sa rögzött száj-szagot is eltávolítja.

Az elismerés, a melyben az Anatherin-szajviz részese, nem csak általános elterjedése, hanem számtalan dicsőítő iratok által is bizonyítható. Bizonyítványt bírnak herczeg Eszterházy gróf Fricsné, gróf Fürstenberg, báró Pereira, s több orvosoktól, mint Oppolzer, Heller, Brants, Ritter, Schaffer stb.

Ezen Anatherin-szajviz kapható Kolozsvárt: Wolff J. és Kudy J. gyógyszer-táraitban. Tordán: Wolff G. gyógyszer. Szebenben: Zóhrer és Müller, Steiner gyógyszerész Brassóban Fabick János fia és G. János fia. Károly-Fejérvárt: Rusz, Wagner könyvtáros. Segesvárt: Misselbacher J. M. Besztérczén: Dietrich és Fleischer. Décsen: Kremer S. Déván: Büchler A. Nagy-Váradon: Janky J., Huzella. Fogarasban: Neher. M.-Vásárhelyen: Büchler D. és Fogarasi. Balázsfalván: Kovrig T. Szászvárosban: Specht, Leonhardt J. és Wotsch gyógyszer. Szász-Régenben: Traugott és Wachner, Zilahon: Ifj. Ábrahám Gábor. Debreczenben: Beiler gyógyszerész. Saltzman és Czanak J. urak.